Sosiaali- ja terveysvaliokunnalle

Talousarvion kuulemisessa (HE 99/2025 vp) 30.9.2025 pyydetyt kirjalliset selvitykset

Valtion korvaus sosiaali- ja terveydenhuollon yksiköille sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön erikoistumiskoulutukseen

Terveydenhuoltolain 59, 59 a ja 60 §:n mukaan valtio korvaa yliopistoille, yliopistollisille sairaaloille sekä terveydenhuollon toimintayksiköille lääkäri- ja hammaslääkärikoulutuksesta sekä erikoistumiskoulutuksesta aiheutuvia kustannuksia. Vuonna 2025 tähän on varattu enintään 94 200 000 euroa.

Vuodesta 2019 lähtien momentilta on maksettu terveydenhuoltolain 60 a §:n mukaisen rajatun lääkkeenmääräämisen erikoispätevyyteen johtavan koulutuksen korvaukseen 500 000 euroa sekä sosiaalihuoltolain (1301/2014) 60 a § ja 60 b § mukaisen valtion korvauksen maksamiseen sosiaalihuollon ammattihenkilöiden yliopistolliseen erikoistumiskoulutukseen 1,3 milj. euroa Vuonna 2023 on koulutuskorvauksen alaa laajennettu koskemaan myös sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkintoihin sisältyvää ammattitaitoa edistävää harjoittelua, johon valtion talousarviossa on ollut varattuna 12 milj. euroa.

Yhteenlaskettuna koulutuskorvausten kokonaissumma on vuonna 2025 siten 108 milj. euroa.

Palvelujärjestelmässä tapahtuvan koulutuksen kustannukset ovat pääosin epäsuoria ja johtuvat opetuksen aiheuttamista tuotannonmenetyksistä, kuten esimerkiksi erikoistumisvaiheen lääkärin erikoislääkäreitä hitaammasta työtahdista sekä ohjaajien ja kouluttajien työpanoksesta. Korvaustaso on harkinnanvarainen.

Koulutuskorvauksia esitetään tilapäisesti ja kertaluonteisesti vähennettävän lääkäri- ja hammaslääkärikoulutuksesta sekä erikoistumiskoulutuksesta aiheutuvien kustannusten (94,2 milj. euroa), sosiaalihuollon ammattihenkilöiden yliopistollisen erikoistumiskoulutuksen (1,3 milj. euroa) ja sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkintoihin sisältyvän harjoittelun (12 milj. euroa) osalta vuonna 2026. Vähennykseksi ehdotetaan yhteensä 15 milj. euroa suhteellisesti jaettuna näille korvauslajeille, jolloin korvausten kokonaistasot vastaavasti ja vuodelle 2026 kohdennettu tuottavuustoimenpide huomioiden vuonna 2026 olisivat 78,53 milj. euroa, 1,0 milj. euroa ja 9,96 milj. euroa.

Määrärahasta on tarkoitus käyttää 51,13 milj. euroa lääkäri- ja hammaslääkärikoulutuksen korvausten maksamiseen hyvinvointialueelle, jossa on yliopistollinen sairaala ja HUS-yhtymälle, 24,3 milj. euroa muille terveydenhuollon toimintayksiköille, 3,1 milj. euroa erikoislääkäri- ja erikoishammaslääkärikoulutusta sekä 1 milj. euroa sosiaalihuollon ammattihenkilöiden yliopistotasoista erikoistumiskoulutusta antaville yliopistoille, 400 000 euroa rajatun lääkkeenmääräämisen erikoispätevyyteen johtavan koulutuksen korvaukseen sekä 9,96 milj. euroa korvauksen maksamiseen hyvinvointialueille ja muille toimintayksiköille sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkintoihin sisältyvästä ammattitaitoa edistävästä harjoittelusta.

Lääkäri- ja lääkintähelikopteritoiminnan rahoitus

Vuoden 2026 talousarvioesitys sisältää lääkäri- ja lääkintähelikopteritoimintaan n. 41 milj. euroa, jossa lisäystä 2 milj. euroa tukikohtaverkoston laajentumisesta johtuen sekä vähennystä 1,4 milj. euroa yhtiön arvonlisäverotukselliseen asemaan liittyen.

Valiokunnan puheenjohtaja pyysi kirjallista vastausta siitä, miksi esitetään lisäystä 2 miljoonaa euroa. Vastauksena kysymykseen ministeriö esittää kunnioittavasti seuraavaa:

Lääkärihelikopteriverkoston kahdeksas tukikohta aloittaa aiemmin suunnitellusti operatiivisen toimintansa Kouvolan Utissa tammikuussa 2026. Kouvolan tukikohdan toiminnan käynnistymisen johdosta välittömät operatiiviset kulut kasvavat noin 4 M. Aiemmin vuosia sitten arvioitu kahdeksan tukikohdan määrärahatarve on noussut yleisen kustannustason nousun takia. Se johtuu erityisesti yleisestä inflaatiotason noususta, joka koskee kaikkea ilmailutoimintaa ja jota on tapahtunut Venäjän Ukrainaan kohdistaman hyökkäyssodan alkamisen jälkeen.

Neuvotteleva virkamies Susanna Grimm-Vikman